

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Kulturskattämberget och Statens historiska museer
Ink. 1996 -11- 26
Dnr.....

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten
S:t Olof 28, Tranhusgatan 23 i Visby, Gotland.

Länsstyrelsen i Gotlands län

96 -10- 29

Överklagande har ej skett
inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

BESLUT

Fastigheten S:t Olof 28 ingår som en värdefull del av bebyggelsemiljön i Visby. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen m m fastigheten för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta bostadshuset med interiör samt den tillhörande tomten enligt bifogade karta.

ALLMÄN BESKRIVNING

Visby innerstad har bevarat en struktur och bebyggelse från medeltid och alla därpå följande århundraden.

Medeltida stenbebyggelse bevaras i en koncentration och omfattning som saknar motstycke i landet och Norden i övrigt. Vidare finns landets största och mest koncentrerade skiftesverksbebyggelse från 17- och 1800-talen, vars karaktär ännu präglar hela stadsdelar. I staden finns även annan 16-1900-talsbebyggelse, samlad eller som enskilda representanter, med höga kulturhistoriska värden. Byggnaderna och miljöerna visar för regionen sällsynta byggnadstekniker, viktiga lokalhistoriska skeenden m m.

Den sammansatta bebyggelsemiljön, speglade gångna tiders byggnadsskick, gör innerstaden till ett synnerligen märkligt bebyggelseområde. Inom detta område kan urskiljas de skilda utvecklingsfaserna samt mindre delområden eller stadsdelar med miljöer och byggnader av högt kulturhistoriskt värde.

BYGGNADSBESKRIVNING

På tomten till fastigheten finns ett bostadshus och ett gårdshus. Bostadshuset har en suterrängvåning med

ingång från gården, ovanpå denna en bostadsvåning med ingång från gatan samt ovanpå den en inredd vind under brutet tak. Gårdshuset var ursprungligen en bostad men är nu omgjort till garage.

Bostadshuset återspeglar tydligt tre utvecklingsstadium:

-Källaren är till största delen från medeltiden och består av två kryssvälvda rum i suterräng. Det medeltida murverket är utvändigt synligt mot gården.

-Huvuddelen av husets exteriör bevarar utformningen från 1820-talet och ger byggnaden sin karaktär mot gatan.

-Invändigt genomgick byggnaden en totalrenovering på 1950-talet som gav dess interiör karaktären av högklassigt borgerligt 1950-tal. En del av detta visar sig också exteriört bl a i utbygget och balkongen på husets gårdssida.

Huset är murat i kalksten. Det ena medeltida valvrumbet blev på 1940-talet inrett till skyddsrum, det andra blev i samband med renoveringen på 1950-talet inrett till gillestuga. Samtliga tre faser i byggnadens utveckling är mycket tydliga och välbevarade.

Huset ligger med gårdssidan mot DBW:s botaniska trädgård. Sällskapet DBW har under en period också varit ägare till fastigheten, vars huvudbyggnad använts som klubbhus.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angiven byggnad får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller tak- och fasadmateriell eller övrig exteriör utformning.
2. I byggnadens inre får inte göras ingrepp i eller ändring av stomme, murverk, valv, bärande konstruktioner, skorstensstockar och takstol samt rumsindelning.
3. I byggnaden får vägg-, tak- och golvmateriell eller fast inredning som eldstäder, köksinredning, dörrar, listverk mm förändras, ej heller tekniska installationer såsom el och VVS.

4. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella och till byggnaden anpassade material och metoder användas så att oförutsedda skador elimineras. Utförandet skall ske på sådant sätt att de kulturhistoriska och estetiska värdena inte minskar.

5. Den tillhörande tomten med gårdshus skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Eventuella ändringar och tillägg på gårdshuset eller på tomten såsom annan märkbeläggning, uppsättning av anordningar som antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

Gårdsmuren med portar ingår i BM och får endast ändras i samråd med länsstyrelsen.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll eller restaurering skall kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida vård- och underhållsarbeten.

Även för BM provas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

ÖVRIGT

Lydelsen i detta beslut har i samråd med Riksantikvarieämbetet ändrats något jämfört med tidigare föreslagna lydelse. Sakinnehållet är dock detsamma.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

Länsstyrelsen
Gotlands län

BESLUT

23.09.1996

201-3326-95

Livsmiljöenheten/Kultur

BESLUTANDE NY

Beslut : Detta ärende har fattats av Länsstyrelsen
Thorsten Andersson.

Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit för-
ste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Marita Jonsson

Kopia

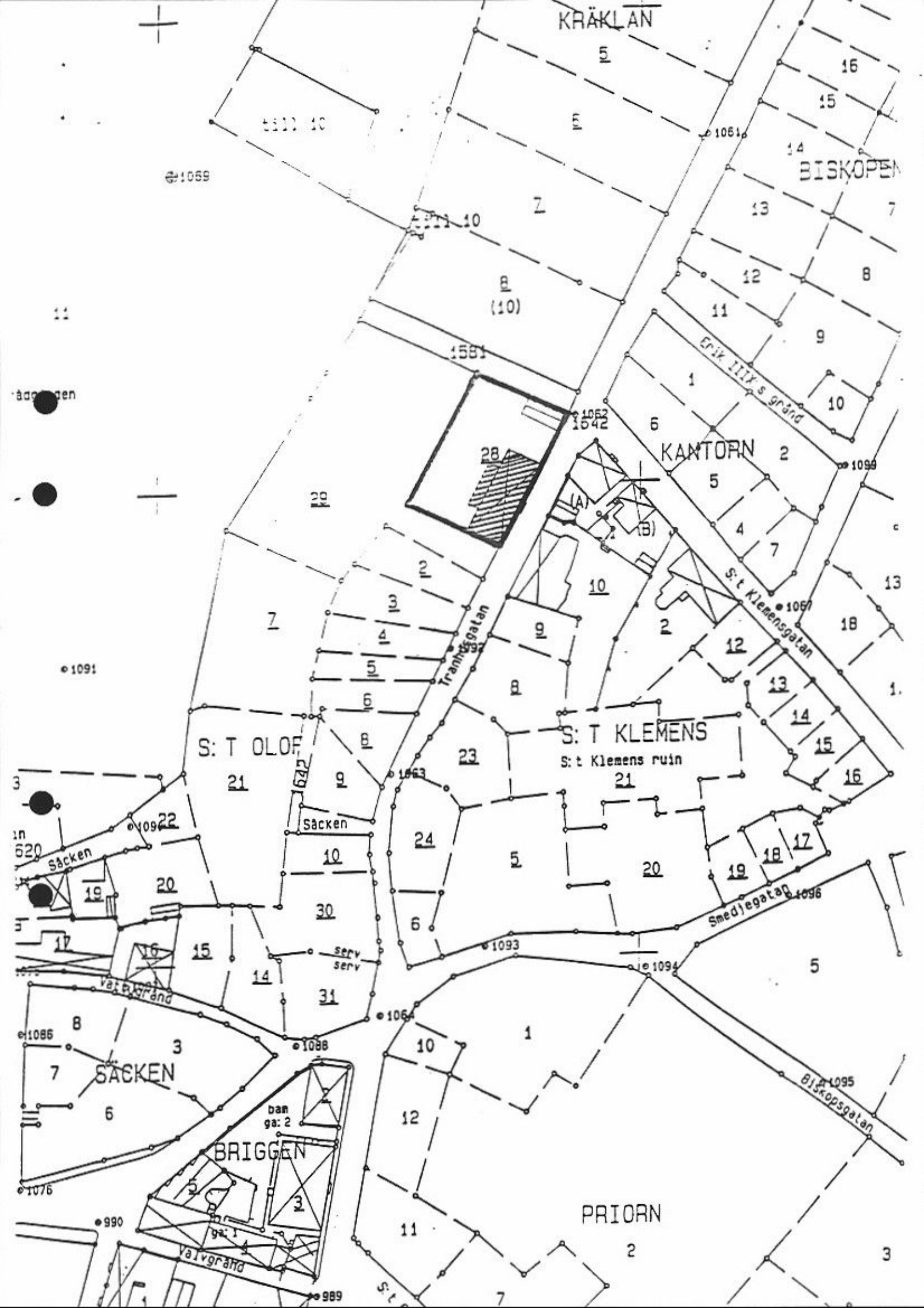
RAÄ

Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut

RAÄ

Lantmäterimyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

REKTENINGAR FÖR FRAMTIDA VÅRD- OCH UNDERHÅLLSARBETEN
(Förslag)

(Observera att ändring som strider mot BKL:s skyddsforeskrifter kräver länsstyrelsens tillstånd. Bygglovspliktiga åtgärder prövas i kommunens byggnadsnämnd.)

Vid framtida ommålningsbehov av fönstersnickerier skall traditionell linoljefärg användas. Vid behov av ommålning används ren kalkputs. Då stup- och hängrännor tjänat ut ersätts de med sådana i falsad, galvaniserad plåt med skarpa vinklar av traditionell typ.

Vid exteriöra arbeten eftersträvas ett behållande av 1820-talskaraktären. Vid interiöra arbeten eftersträvas ett behållande av 1950-talskaraktären.

I övrigt skall vid underhåll och restaurering traditionella och för byggnaden anpassade material användas såsom linoljefärg, kalkbruk mm.

Invändigt används material och metoder som stämmer överens med 1950-talets stil och teknik, förutom i medeltidsdelen där medeltida stil och teknik bör användas och på vinden där det tidiga 1800-talets metodik används. Bostadens inredning får ej mista sin exklusiva 1950-tals karaktär varför val av fast inredning, tapeter, möbler, tekniska installationer mm bör ske med största omsorg och gärna i samråd med Länsstyrelsen.